

PATIR PER GRÈCIA I PER L'EURO

EL CLUB QUEDA TOCAT. Si un membre de la zona euro se'n va, la divisa podria ser atacada en el futur. **MIRALL.** L'èxit d'Atenes en el torcebraç amb la Troica pot esperonar altres països a discutir les regles del joc en el si de la UE

JORDI GARRIGA RIU
BARCELONA

De Catalunya estant, la crisi grega genera un desfici en què el plany pel patiment inútil de l'austeritat imposada als grecs es conjumina amb el futur incert de l'euro, que podria quedar esquerdat si el referèndum que se celebra avui dona pas a la marxa de Grècia de la zona euro (*Grèxit*).

I com pot afectar el *Grèxit* a un català? De manera directa, com afirma el catedràtic d'Economia de la UPF José García Montalvo, "en res, els efectes només són sobre els grecs, tot i que podem trobar repercussions més indirectes, com la pressió sobre la prima de risc, que en pocs dies ha passat de 121 a 160." I no menys important seria la deriva política: "de cara a les eleccions legislatives del novembre vinent, si es materialitza la sortida de Grècia de l'euro, els partits que vulguin fer front a les polítiques de la Troica (FMI, CE, BCE), com ara Podem, ho tindran molt més complicat." Pot preocupar encara més en quina situació roman el club de l'euro: "Si Grècia surt, hom pot interpretar que l'euro no és una zona blindada, i que països amb una situació financera feble, com Espanya, poden ser víctimes dels especuladors i ser-ne expulsats, com va passar amb la lliura esterlina el 1992, quan fou expulsada del Sistema Monetari Europeu." Potser fa una mica més de dos anys sí que hauríem compartit amb els grecs una odissea sense

“
Si Grècia surt, voler fer front a les polítiques de la Troica es complica

JOSÉ GARCÍA MONTALVO
CATEDRÀTIC DE LA UPF

La fermesa de Grècia pot ser un exemple per a altres països

MIREN ETXEZARRETA
ECONOMISTA CRÍTICA

Podria notar-se aquí una certa pèrdua de confiança

EDWARD HUGH
MACROECONOMISTA

	 Catalunya	 Grècia
Població	7,5 Milions persones	10,9 Milions persones (2014. Font: UE)
PIB	209.282 Milions d'euros (Font: Idescat)	179.081 Milions d'euros (2014)
Atur	20,0%	26,2% Any 2014 (Font: OCDE)
Exportacions (Exp. de béns)	60.194 Any 2014	31.732 Any 2014
Taxa de risc de pobresa	21,8%	36,0%

rumb. Com diu el professor d'Economia d'Esade Josep Comajuncosa, aleshores "la sortida de Grècia hauria tingut un efecte de contagi, amb un gran augment de la prima de risc i greus problemes en el sector financer, amb uns bancs del sud d'Europa amb importants problemes de salut." Però ara, "hi ha tallafocs molt potents, com la política d'injecció de liquiditat del

BCE, fonamentalment, i el fet que el sector bancari s'ha enfortit." Tot i que admet que una sortida de Grècia seria un precedent que ens mostraria "un club poc consolidat si un país el pot abandonar, cosa que més endavant podria comportar problemes amb algun soci en situació de vulnerabilitat", el cert és que "el BCE tornaria a esgrimir els seus mecanismes de banc

d'últim recurs".

Estem veient una lluita "en què tothom se sent fort, Syriza, perquè s'escuda en la força que li han donat les urnes per complir un programa, i la UE perquè veu que la crisi dels grecs no ha tingut el delectat efecte de contagi als mercats, que hauria carregat de raó Tsipras i Varufakis", exposa Jaume Puig, director de GVC Gaesco. En tot cas, li preocupa que "a Europa, sobretot a països com Alemanya i Holanda, estigui present cos entre els inversors un corrent d'opinió per fer fora Grècia, amb l'excusa que l'euro és un club seriós, i a més, pensen que això revaloraria la divisa."

No són pas pocs els que creuen que un vot pel no avui també és un vot per Europa, per un nou esquema institucional que permeti que els socis de la UE puguin gestionar les crisis de debò. Per la periodista crítica Miren Et-

Hom creu que ara es paga la inacció del BCE de fa cinc anys

xezarreta, la fermesa que vol mostrar Grècia amb la Troica "pot servir d'exemple als altres, quina seria la seva capacitat de resistència. Cal recordar, en el nostre cas, com el 2010 el govern de Zapatero va cedir a tot el que li manava Europa, com rebaixar pensions i augmentar l'IVA, i Rajoy va insistir pel mateix camí, amb els resultats que tots coneixem. Si Grècia aconsegueix resistir-se, altres països podrien mantenir una altra actitud envers la Troica. En el nostre cas, si en lloc d'un Zapatero o un Rajoy haguéssim tingut algú que presentés rèplica, potser ens hauria anat millor". Ara bé, si la UE aconsegueix sotmetre Grècia, amb un sí a la proposta al referèndum d'avui, "és un clar avís a països com ara el nostre que no hi ha canvi de model possible".

En la seva visió del conflicte, queden paleses "les tremendes limitacions que hi ha a Europa en cooperació institucional, la UE no té interès en el concert i la solidaritat."

El macroeconomista Edward Hugh admet que amb

una sortida de Grècia de l'euro, amb totes les reserves, podria "haver-hi una pèrdua de confiança entre consumidors i empresaris que afectaria l'economia real, amb un cert alentiment, però dubto que en un futur immediat això pugui portar l'economia catalana cap a una altra recessió". A la llum de moviments, gestos i declaracions fets pels caps visibles de la Troica, Hugh interpreta que, de fet, "Grècia ja està fora, s'ha pres una decisió al nivell dels líders, Angela Merkel, Mario Draghi i Christine Lagarde, mentre que els altres han fet d'espectadors. Han assumit que, sigui quin sigui el resultat del referèndum, cap govern grec ja no els pot servir d'interlocutor per parlar d'un tercer rescat".

El professor de Finances d'Eada Rafael Sambola pensa que el cas grec ha de servir per jutjar de manera severa les polítiques desplegades

Alguns experts de renom defensen la solvència de l'economia grega

fins ara per la UE: "el que pateix Grècia és una ferida mal curada per tot el que no es va fer fa cinc anys, quan calia fer coses. Per què aleshores les polítiques d'estímul del BCE no es van aplicar? Amb el volum de deute que hi ha ara, què es pot fer realment? Després d'un sacrifici brutal, unes polítiques d'austeritat que han rebaixat el PIB en un 25%, ara l'única sortida que donen a Grècia és sortir de l'euro."

La grega Marianna Fotaki, professora d'Ètica als Negocis de la Universitat de Warwick, a la Gran Bretanya, vol deixar clar que els grecs no només lluiten per ells mateixos: "cap país no ha reeixit a sortir d'una crisi financera a través de l'austeritat i rebutjant les condicions que li volen imposar els seus creditors, el govern grec no només lluita per la gent treballadora de Grècia, sinó també per la de tot Europa." Com comenta, l'austeritat grec s'ha cobrat 160.000 llocs de treball en el sector públic d'ençà del 2010, un 19% menys, mentre que durant el mateix període

Una pancarta demanant el no a la seu del ministeri de Finances grec. REUTERS

han tancat 500.000 empreses del sector privat. Certament, els successius governs grecs, en aquesta crisi, poc marge de maniobra hi han tingut: la Troica ha prestat uns 240.000 milions d'euros, l'11% dels quals s'han destinat a finançar la gestió de l'administració; un 16%, a pagar interessos del deute; i un 73%, als bancs i fons d'inversió creditors de Grècia.

En un missatge a europeus de tot arreu, Fotaki diu: "els costos socials i polítics han posat la legitimitat del projecte d'integració europea en qüestió. Per tancar-se en les polítiques d'austeritat, Europa s'està estripant."

És obvi que el resultat del referèndum és un capítol més d'aquesta crisi, i encara no hi ha cap conclusió. Pel professor Comajuncosa, "cal sortir del bucle que hi ha ara, amb una Grècia que quan se la rescata, i ara es parla de demanar un rescat de 20.900 milions, se li obren línies de crèdit que ha de tornar massa aviat, amb la qual cosa les condicions de refinançament sempre estan a debat. No es pot estar cada mig any renegociant condi-

cions, calen terminis més llargs". D'altra banda, una profunda reestructuració del deute, cosa que històricament sol passar en tots els casos (vegeu el cas de l'Argentina) planteja seriosos dubtes per a la UE, pels efectes a tot l'arc comunitari: "forces polítiques similars a Syriza poden demanar a Espanya o Itàlia coses similars al voltant de

Un 90% dels ajuts rebuts han servit per pagar creditors i interessos

quant de deute s'ha de pagar i com."

La *dracmatització*, el retorn a l'antiga divisa, que circularia en paral·lel a l'euro, és complicada, ja que el dracma podria perdre respecte a l'euro perfectament un 40% i tot el sistema bancari podria quedar escanyat. A més, com explica Edward Hugh "convertir els dipòsits en dracmes podria ser un embolic terrible, i el petit estalviador veuria que els seus diners perden

valor. És una qüestió sensible, com va passar aquí amb les preferents". Preveu que el pagament del deute "serà una negociació llarga, d'anys, i no pas amable, i podria abocar el govern d'Alexis Tsipras, "a anar a demanar ajut financer a la Rússia de Vladímir Putin, que li podria oferir préstecs per sortir de l'atzucac." És el que més temen els EUA i que fins i tot podria dur Grècia a sortir no només de l'euro, sinó de la UE. Hi ha anàlisis de certa esperança com el de Paul de Grauwe, professor de la London School of Economics, que en un estudi recent ha demostrat que tot i que el pes del deute sobre PIB és del 175%, el cert és que el pagament d'interessos només és d'un 2,6% anual, una taxa prou raonable si la comparem amb les d'Espanya, França, Portugal o Itàlia. En la seva opinió, Grècia és solvent, però ara per ara té un problema de manca de liquiditat que hauria de resoldre el BCE en les seves línies d'assistència financera.

En tot cas, a Teseu encara li resta molt de trajecte per sortir del laberint.

INTERROGANTS

Claus de la crisi del deute grec

1 PER QUÈ NO ACCEPTA GRÈCIA LA PROPOSTA DE LA UE?

Les reformes que demana la UE i que generen més reticències són una retallada en les pensions, que inclouen eliminar un complement per als qui no arriben a un mínim, i un augment de l'IVA, que Atenes vol rebaixar per a les illes. Pel que fa a les privatitzacions, Atenes no accepta que la companyia elèctrica estatal passi al sector privat. Pel que fa a retallar la despesa militar, Atenes accepta fer-ho, però l'any vinent.

2 QUIN ESFORÇ HA FET GRÈCIA DURANT AQUESTS ANYS?

Del 2009 ençà, el dèficit públic del país s'ha reduït del 15,6% fins al 3,5% el 2014. A més, el cost dels salaris públics s'ha reduït en 8.000 milions d'euros. L'edat de jubilació ha augmentat dels 62 als 67 anys. El resultat ha estat que el PIB es reduïu un 20% en sis anys.

3 QUINES REFORMES FISCALS HA APPLICAT SYRIZA?

Entre d'altres, un impost sobre els beneficis de les empreses i una taxa de solidaritat dels més rics, així com pujar impostos sobre loteries i tabac.

4 POT LA UE EXPULSAR UN PAÍS DE LA ZONA EURO?

No s'ha establert cap procediment formal de sortida de l'euro llevat que un país se salti la llei de manera flagrant. Una possible solució fóra que a Grècia es tornés com a moneda complementària el dracma, que podria servir per pagar sous i pensions.

5 QUINA ÉS L'EXPOSICIÓ CREDITICIA A GRÈCIA?

L'exposició creditícia és la següent: Alemanya, 56.000 milions d'euros; França, 42.000; Itàlia, 37.000; Espanya, 26.000 i Holanda, 11.000.